

տարիներու կրօնական կեանքի ընթացքին առանց ընկրկելու, առանց ետե նախելու յաջողեցաւ և քաղեց գէպի նպատակակէտ: Եթէ ան տկար անձնաւորութիւն մը ըլլար, կամադուրկ նկարագրի տէր, իր զօնարութիւններու պահերուն կը լքէր ամէն ինչ և կ'ենթարկուէր իրեն վերապահուած տխուր ճակատագրին:

«Հաւատքը պահեցի»:

Ամէն մարդ հաւատք մը ունի: Իսկ հայ կրօնաւորը նախ ունի հաւատքը քրիստոնէական ուսուցումներուն: Կը հաւատայ և կը գործադրէ Տիեզերական երեք ժողովներու որոշումներն ու վարդապետութիւնները: Կը կառչի Եկեղեցւոյ Խորհուրդներուն և ձէսերուն: Ասոնցմէ զատ կը հաւատայ նաև Հայ Եկեղեցւոյ դերին, աւանդութիւններուն, օրէնքներուն, ազգային նկարագրին և պատմութեան: Այս երկրորդ մասին քերթ հաւատացող մըն էր Եղիշէ Պատրիարք: Եթէ չուենար այդ հաւատքը չէր կրնար ներշնչուիլ և գրել «Լուսաւորիչը», «Օտարականը», «Հեթանոսաց Առաքեալը», «Եւրեկը Հայ Գրականութեան մէջ», «Հայաստանեայց Եկեղեցին Երէկ և Այսօր», «Լեւոն Վրայէն», «Լուսամատեան» և այլ գործեր: Իր գրած քարոզները, վարդապետական չրջանին, մէյմէկ գոհարներ են, որոնց ընթերցումը հիացում կը պատճառէ միայն:

Այս բոլոր գրութիւնները կը հաստատեն որ ան գիտէր ներշնչուիլ ոչ միայն Լուսաւորիչէն, Ներսէսներէն, Սահակներէն, Մեսրոպներէն, Նարեկացիներէն, այլ նաև Ս. Գրական մեծ գէմքերէն, Մովսէսներէն, Դաւիթներէն, Սողոմոններէն, և այս բոլորին առանցքը հանգիստացող Աստուածորդի Յիսուսէն:

«Բարի պատերազմը պատերազմեցայ, ընթացքս կատարեցի, հաւատքը պահեցի» ըսելէ ետք, Առաքեալը իր խօսքը շարունակելով կ'ըսէ.

«Այսուհետեւ կայ ու կը մնայ ինձ արդարութեան պատկը, զոր Տէրը պիտի տայ անոնց որոնք սիրեցին իր յայտնութիւնը»:

Տէր, Քու ծառայիդ՝ Եղիշէ Արքեպս. Տէրաւերանի հոգւոյն ի հանգիստ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարենք այժմ. ընդունէ անոր հոգին Քու երկնային օթեաններուդ մէջ, արժանացուր զինք Քու երանաւէտ տեսութեանդ, վարձատրէ զինք արդարութեան պատկովդ, իսկ միւրիւրէ մեզ և զօրացուր որպէսզի կարենանք շարունակել նուիրական այն գործը որ Դուրեաններ և Գուշակեաններ և անոնցմէ առաջ շատեր և անոնցմէ վերջ ուրիշներ կատարեցին, պայծառ պահելու համար այս Ս. Աթոռը, դարաւոր այս հաստատութիւնը, ի փառս Աստուծոյ և ի վայելումն ազգիս Հայոց. Ամէն:

ԳԱԻԻԹ ԵՊՍ. ՍԱՀԱԿԵԱՆ

ԿՈՐՈՒՍՏՆ ԱՆՓՈՒԱՐԻՆԵԼԻ

Վախճանումովը Երուսաղէմի Պատրիարք Եղիշէ Արքեպս. Տէրաւերանի, Հայ ժողովուրդը կորսնցուց զինք բարացուցող ամենէն հարազատ մէկ ծնունդը: Հայց. Եկեղեցին կորսնցուց ամենէն հեղինակաւոր եկեղեցականը:

Երուսաղէմի Ս. Աթոռը՝ իր արժանաւոր Գահակալը:

Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութիւնը՝ իր լայնախոհ, ողջմիտ և անյիշատակ պետը:

Հայ գրականութիւնը կորսնցուց իր բեղուն գրիչը:

Իսկ ես՝ Հայ եկեղեցական դասուն ամենէն բարեացակամ և մտերմիկ հոգեւորականը, որ ինքնածին ակնածանք և պատկառանք կ'առթէր ինձի:

Եղիշէ Տէրաւերան Պատրիարքի անունը անջնջելի պիտի մնայ Հայ ժողովուրդի, Հայ Եկեղեցւոյ, Հայ Երուսաղէմի Ս. Աթոռին և հայ գրականութեան տարեգրութեանց մէջ: Ան նրբացած Խրիմեան Հայրիկն էր, որուն յիշատակը օրհնութեամբ պիտի յիշուի միշտ:

ՀՄԱՅԵԱԿ ԵՊՍ. ԻՆԴՈՅԵԱՆ

Փետր. 1 1990, Երուսաղէմ